

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник частини радіаційного,
хімічного та біологічного захисту
полковник служби цивільного захисту
Сергій СУТКОВИЙ
« _____ » _____ 2024 року

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
проведення практичного заняття
Спеціальна підготовка спеціалістів радіаційного, хімічного та біологічного захисту.
Частина радіаційного, хімічного та біологічного захисту

Тема: Підготовка СМРХР-В до роботи

Відпрацьовано вправу(и): Підготовка до роботи СМРХР-В, огороження місця події, підключення всіх приладів малої механізації.

Навчальна мета: Набуття і вдосконалення особовим складом знань, умінь, навичок у сфері автомобіля СМРХР-В розгортання та підготовка хімічного та радіаційного аналізу й контролю.

Час проведення: 6 годин.

Місце проведення: територія центру, полігон, розташування частини

Навчально-матеріальне забезпечення: план-конспект, практичні заняття.

Нормативно-правові акти та література: Наказ МНС України 07.08.2009 N 551, План-конспект, Наказ МВС України №340 від 26.04.2018 "Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж”;

<https://vsauto.com.ua/catalog/specialna-mashina-radiacijnoi-ta-himichnoi-rozvidki-vazhkogo-tipu/>
<https://vsauto.com.ua/portfolio/specialna-mashina-radiacijnoi-ta-himichnoi-rozvidki-vazhkogo-tipu/>
<https://docs.dtkk.ua/download/pdf/1078.22743.1>

Порядок проведення заняття

№ з/п	Питання, що відпрацьовуються	Стислий зміст	Методичні вказівки
1	Організаційні заходи	Шикування навчальної групи та перевірка зовнішнього вигляду. Оголошення теми і мети заняття. Інструктаж з правил безпеки праці	Час: 10 хв.
2	Перевірка знань	Питання для повторення: 1) Основні функції СМРХР-В ? 2) Для чого використовується даний автомобіль?	Час: 10 хв.
3	Відпрацювання практичної частини заняття	Стислий опис порядку відпрацювання	Час: 240 хв. Команди. Необхідні методичні пояснення
4	Підбиття підсумків	Надається оцінка рівню підготовленості особового складу. Зазначаються характерні помилки. Оголошуються оцінки. Надаються відповіді на запитання	Час: 10 хв.

Стислий опис порядку відпрацювання	Методичні вказівки
<p>Спеціальна машина радіаційного та хімічного захисту СМРХЗ - це спеціально обладнаний транспортний засіб, що призначений для оперативної доставки рятувальників, спеціального устаткування до місця виникнення надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, проведення дегазації, дезактивації, дезінфекції техніки, обладнання та ділянок місцевості, а також проведення спеціальних робіт з локалізації (ліквідації) НС радіаційного та хімічного характеру.</p> <p>Забезпечення виконання аварійно-рятувальних і інших невідкладних робіт, заходів щодо пошуку і надання першої медичної допомоги постраждалим, ліквідації локальних осередків забруднення, організації зв'язку і сповіщення в ході ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, катастроф і стихійного лиха. СМРХЗ розподіляються за наступними типами: спеціальна машина радіаційної і хімічної розвідки легкого типу (СМРХР-Л) на базі легкових автомобілів (типу Джип).</p> <p>Обладнаний посиленою базою та колісною формулою 4 x 4; спеціальна машина радіаційної і хімічної розвідки важкого типу (СМРХР-В) на базі машин (бронетехніки) підвищеної прохідності на колісному або гусеничному шасі; спеціальна машина радіаційного та хімічного захисту (СМРХЗ) на базі вантажних машин на колісному шасі; спеціальна машина радіаційної і хімічної розвідки та лабораторного контролю (СМРХР-ЛК) на базі вантажно-пасажирських автомобілів (мікроавтобусів) з колісною формулою 4 x 2, 4 x 4</p> <p>Спеціальна машина радіаційної та хімічної розвідки важкого типу «СМРХР-В» - унікальний автомобіль обладнана найсучаснішими приладами для оперативного аналізу радіаційної та хімічної розвідки в радіусі десятків кілометрів, засобами для відбору проб, та ідентифікації невідомих речовин, засобами індивідуального захисту.</p> <p>Також важливо зазначити, що це перша спеціальна машина в</p>	

Україні, яка оснащена системою супутникового зв'язку з забезпеченням підключення до високошвидкісного інтернету Starlink.

Спеціальна машина радіаційної та хімічної розвідки важкого типу від Validus Special Auto -перший автомобіль ДСНС України, в якому встановлено Starlink. Головна функція автомобіля «СМРХР-В» – проведення спеціальних робіт з ліквідації надзвичайних ситуацій радіаційного та хімічного характеру. Простою мовою, вона здатна вимірювати радіаційний фон в радіусі понад 50 км та має все необхідне для роботи спеціалістів в складних умовах. Швидко отримані результати відображаються на топографічній карті з використанням геоінформаційних систем. Автомобіль має можливість сповіщення населення, передачі спеціальних світлових і звукових сигналів, мовних команд і повідомлень у радіусі до 500 м, а також оповіщення з використанням сигнальних ракет СХТ.

«СМРХР-В» – спеціально обладнаний транспортний засіб, що призначений для оперативної доставки рятувальників, спеціального устаткування до місця виникнення надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, проведення дегазації, дезактивації, дезінфекції техніки, обладнання та ділянок місцевості, а також проведення спеціальних робіт з ліквідації Надзвичайних ситуацій радіаційного та хімічного характеру, забезпечення виконання аварійно-рятувальних і інших невідкладних робіт, заходів щодо пошуку і надання першої медичної допомоги постраждалим, ліквідації локальних осередків забруднення, організації зв'язку і сповіщення в ході ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, катастроф і стихійного лиха.

Функціональне призначення автомобіля

- ❖ Спеціальна машина радіаційної та хімічної розвідки важкого типу (далі - СМРХР-В) - спеціальний транспортний засіб, який призначений для

оперативної доставки рятувальників і спеціального устаткування до місця виникнення надзвичайних ситуацій та проведення радіаційної та хімічної розвідки.

- ❖ Визначення та позначення меж зон забруднення отруйними і радіаційними речовинами, а також небезпечними (промисловими) хімічними речовинами з вражаючими концентраціями попереджувальними знаками огороження.
- ❖ Локалізація витоків небезпечних хімічних речовин з отворів різної форми в ємкостях та трубопроводах.
- ❖ Оповіщення населення, передача спеціальних світлових і звукових сигналів, команд і повідомлень у радіусі до 500 м.
- ❖ Проведення аварійно-рятувальних робіт за допомогою електронного, гідравлічного та пневмо інструменту
- ❖ Відбір проб та експрес аналіз зразків; доставка їх у стаціонарні лабораторії;

Таблиця 1 – Технічні характеристики СМРХР-В

Найменування параметра	Значення	Найменування параметра	Значення
Колісна формула (ведучі колеса)	4X4	Ширина, мм	2384
Загальне число місць	5	Висота, мм	3315
Повна маса базового автомобіля, кг	15000	Максимальна швидкість, км/год	90
Допустиме навантаження, кг	15700	Запас ходу км.	600
Колісна База, мм	4150	Об'єм баку л.	150

Методичну розробку підготував:
 Заступник начальника частини спеціальних робіт
 з радіаційного, хімічного та біологічного захисту
 (керівник навчальної групи № 7)
 старший лейтенант служби цивільного захисту

Олексій ЙОСИПЕНКО

« _____ » _____ 2024 року